Thắp Đạo Hiếu - Sáng Hồn Dân Tộc

ISSN: 2734-9195 08:05 24/08/2025

“Thắp Đạo Hiếu - Sáng Hồn Dân Tộc” là một cuộc thi, nhưng đồng thời là một lời thức tỉnh. Từ hàng trăm tác phẩm gửi về, chúng ta không chỉ thấy niềm tin vào thế hệ trẻ, mà còn thấy ánh lửa của lòng tri ân đang được giữ gìn và lan tỏa.

Tác giả: **Nhất Nguyên**

Tạp chí Nghiên cứu Phật học - Số tháng 09/2025

Chương trình “Vu lan - Đạo hiếu và Dân tộc” được Ban TTTT T.Ư - GHPGVN tổ chức thường niên, từ năm 2014 - đến nay vào mùa Vu Lan Báo Hiếu hàng năm.

Năm 2025, Kỷ niệm những ngày lễ lớn của dân tộc: 80 năm Cách mạng tháng Tám thành công (19/8/1945-19/8/2025); 80 năm Quốc khánh nước Cộng hòa XHCNVN (02/9/1945-02/9/2025); Đại lễ Vu Lan PL.2569 - DL.2025; Ban TTTT T.Ư - GHPGVN phối hợp cùng Công ty TNHH Đầu tư Thương mại Đa phương tiện Tổ chức chương trình “Vu Lan - Đạo hiếu và Dân tộc năm 2025”.

Mỗi một năm, chương trình chọn một địa danh mang đậm dấu ấn lịch sử để hành hương, tri ân đền ơn đáp nghĩa.

Năm 2023 là Côn Đảo - nơi lưu dấu máu xương hàng ngàn chiến sĩ cách mạng kiên trung.

Năm 2024, nhân dịp 70 năm Chiến thắng Điện Biên, chương trình đã về với Điện Biên Phủ lịch sử.

Và năm nay, đánh dấu tròn 50 năm ngày thống nhất non sông, chương trình trở về Quảng Trị - nơi "bom cày, đạn xới", nơi từng là vĩ tuyến chia cắt hai miền đất nước, nay là biểu tượng thiêng liêng của sự đoàn tụ, của khát vọng hòa bình và lòng tri ân sâu sắc.

Đây là hoạt động tiếp nối hành trình tri ân, hoạt động an sinh xã hội của Ban Tổ chức Chương trình.

Hành trình tri ân - báo ân

Trong hai ngày 25 và 26/07, đúng dịp Kỷ niệm 78 năm ngày TBLS, Chương trình đã về Quảng Trị, dâng hương tưởng niệm các AHLS tại Nghĩa trang Liệt sỹ Quốc gia Trường Sơn, dâng hương tại Khu tưởng niệm 2.500 liệt sĩ Trung đoàn 27 Mặt

trận B5 Quảng Trị, tổ chức Lễ tưởng niệm và thả đèn hoa đăng bên bờ Bắc sông Thạch Hãn; trao tặng 300 phần quà bằng hiện vật và 200 triệu tiền mặt, góp phần động viên, chia sẻ cùng thân nhân gia đình các anh hùng liệt sĩ, gia đình có công với cách mạng tại tỉnh Quảng Trị.

Chiều ngày 27/07/2025, tại Nhà hát Ca múa nhạc Việt Nam trong khuôn khổ Chương trình Sống mãi với non sông, Chương trình Vu lan Đạo hiếu & Dân tộc năm 2025 đã trao 50 suất quà trị giá 130 triệu đồng (bao gồm 50 triệu đồng tiền mặt và quà tặng trị giá 80 triệu đồng) cho các Mẹ VNAH, thương bệnh binh, gia đình thân nhân liệt sĩ, để thể hiện lòng biết ơn và tinh thần uống nước nhớ nguồn trong dịp kỷ niệm Ngày TBLS.

Ươm mầm yêu thương, tiếp sức tới trường

Ngày 02/08, trước thềm năm học mới 2025 - 2026, Chương trình đã trao quà "Ươm mầm yêu thương - Tiếp sức tới trường" tặng 200 phần quà hiện vật gồm quà tặng sách vở, kem đánh răng, xà phòng, dầu gội và 60 triệu đồng tiền mặt tới các em học sinh thuộc phường Mỹ Lâm, tỉnh Tuyên Quang.

BTC quan tâm đến giới trẻ, thế hệ tương lai của đất nước, những mầm xanh từ bi sẽ góp phần không nhỏ lan tỏa, nối truyền chính pháp, khi được quan tâm, trưởng dưỡng.

Giao lưu nghệ thuật "Đạo hiếu và hồn thiêng Tổ quốc"

Khép lại chuỗi hoạt động xuyên suốt mùa Vu lan là đêm nghệ thuật giao lưu đặc biệt mang tên "Đạo hiếu và Hồn thiêng Tổ quốc", diễn ra lúc 19h45 ngày 25/08/2025 tại Cung văn hóa lao động Hữu nghị Việt - Xô, Hà Nội và được truyền hình trực tiếp trên kênh H1 - Đài PTTH Hà Nội, truyền hình An Viên và trên các nền tảng mạng xã hội.

Cuộc thi "Thắp Đạo Hiếu - Sáng Hồn Dân Tộc"

Cuộc thi được phát động, góp phần lan tỏa mạnh mẽ tinh thần tri ân, báo ân đến các bạn trẻ. Sau gần hai tháng phát động, hàng trăm tác phẩm gửi về, không chỉ là những trang viết, bức tranh, mà là lời hồi đáp đầy xúc động từ thế hệ hôm nay đối với Tứ Trọng Ân - một giá trị nền tảng của đạo làm người.

Cuộc thi được phát động từ ngày 03/06 đến ngày 31/07/2025, mở ra không gian để thế hệ trẻ bày tỏ lòng biết ơn cha mẹ, thầy tổ, Tổ quốc và chúng sinh thông qua bài viết hoặc tranh vẽ. Tinh thần Tứ Trọng Ân được tái hiện sinh động bằng lối kể chuyện gần gũi, chân thành và mang nhiều chiều sâu truyền thống hiếu đạo.

BTC đã chọn được 243 tác phẩm viết và 38 tác phẩm tranh vẽ vào vòng chung khảo. Các bài thi được gửi từ nhiều vùng miền, trải rộng từ học sinh THCS, sinh viên đến người trưởng thành, với sự tham gia tích cực từ giới trẻ phật tử, người làm giáo dục, y tế, lực lượng vũ trang và cả người lao động phổ thông. Hầu hết tác phẩm đều bày tỏ cảm xúc thật, khai mở từ chính trải nghiệm sống, không giáo điều, khuôn sáo.

Tạp chí Nghiên cứu Phật học giới thiệu tóm tắt một số bài dự thi

“Những nhà sư Liệt sĩ trong ngôi chùa gần ngàn năm tuổi” của tác giả Nguyễn Đình Minh (Chi hội Nhà văn Việt Nam tại Hải Phòng): *Kể lại câu chuyện xúc động về các nhà sư tại chùa Thắng Phúc, ngôi chùa có lịch sử gần 800 năm, nơi từng là căn cứ kháng chiến trong thời kỳ chống Pháp. Hưởng ứng lời kêu gọi “Toàn quốc kháng chiến”, nhiều nhà sư và phật tử đã tham gia kháng chiến, trong đó có 5 vị sư hy sinh anh dũng và được nhà nước truy tặng danh hiệu Liệt sĩ.*

Qua những câu chuyện bi tráng về sự hi sinh của Hòa thượng Thích Thanh Lãng, Thích Nguyên Uyển..., tác giả nêu bật tinh thần nhập thế của Thiền tông Việt Nam: “Giữ nước là giữ đạo”, “đánh giặc cứu dân cũng là thiền”. Quan điểm Phật pháp được lý giải sâu sắc, khẳng định hành động của các nhà sư là thiện hạnh vì chúng sinh.

Bài viết kết thúc bằng lễ tưởng niệm các liệt sĩ, gợi suy tư về giáo dục lịch sử địa phương gắn với biểu tượng sống động từ chính quê hương, góp phần thắp sáng đạo hiếu và hồn dân tộc.

“Một nén hương trầm - Ngàn đời tri ân” của tác giả Phạm Thị Thu Thảo (Pháp danh: Thích nữ Như Nhất) đến từ Quảng Nam: *Vào mỗi dịp 30/04, thay vì hòa cùng không khí lễ hội, tác giả lặng lẽ thắp hương tri ân các anh hùng liệt sĩ tại nghĩa trang quê nhà. Mỗi nén hương là một lời cảm ơn, một sự tưởng nhớ thiêng liêng đến những người đã ngã xuống vì độc lập dân tộc. Trong ánh sáng của Phật pháp, tác giả nhìn nhận hành động tri ân không chỉ là nghi lễ, mà còn là thực hành đạo hiếu, nuôi dưỡng lòng biết ơn, yếu tố cốt lõi trong tu tập.*

Hình ảnh các liệt sĩ được tôn vinh như những “Chiến sĩ Bồ Tát”, sống và hy sinh với tinh thần vô ngã vị tha. Qua đó, tác giả kết nối sâu sắc giữa đạo và đời, giữa truyền thống “Uống nước nhớ nguồn” với tinh thần “Báo quốc”. Bài viết nêu khẳng định: tri ân không chỉ bằng lời nói hay lễ nghi, mà bằng hành động cụ thể, sống tử tế, giữ giới và phụng sự.

"Vài dòng lịch sử” của tác giả Trần Vệ Diệu Như (Pháp danh: Thích nữ Minh Mỹ) đến từ Vĩnh Long: *Tác giả gửi thông điệp Phật giáo Việt Nam không chỉ là tôn giáo mà còn là một phần máu thịt của dân tộc. Từ thời Lý-Trần đến hiện đại, Phật giáo luôn đồng hành cùng nhân dân trong công cuộc dựng nước, giữ nước, và bảo vệ độc lập dân tộc. Các tu sĩ đã nhiều lần “cởi áo cà sa, khoác chiến bào” khi Tổ quốc lâm nguy, tiêu biểu là các phong trào kháng Pháp cuối thế kỷ XIX hay công cuộc chấn hưng Phật giáo của Hòa thượng Khánh Hòa.*

Tác giả bác bỏ định kiến rằng người xuất gia là trốn đời hay bất hiếu, dẫn chứng từ kinh điển và hành trạng của chư Phật, chư Tổ, để khẳng định tinh thần đại hiếu là nhập thế của người tu hành. Người xuất gia chân chính vẫn là người con của dân tộc, luôn mang trong mình lòng biết ơn và sẵn sàng phụng sự quốc gia. Việc cầu siêu, hộ quốc, an dân là minh chứng cho vai trò thiết yếu của Phật giáo trong đời sống tinh thần người Việt.

Từ đó, bài viết đề cao nét đặc sắc riêng của Phật giáo Việt Nam: tinh thần nhập thế, yêu nước, đồng hành cùng dân tộc trong mọi hoàn cảnh lịch sử.

“Nhật ký của Ba” tác giả Phạm Kim Anh (Pháp danh Huệ Đức), đến từ Đà Nẵng: *Là lời tự sự đầy xúc động của một nữ tu trẻ về người cha quá cố. Tác giả kể lại hành trình xuất gia khi chưa tròn hai mươi tuổi, mang theo khát vọng tu học nhưng cũng để lại sau lưng người cha già âm thầm yêu thương, lặng lẽ chịu đựng nỗi nhớ con. Sau khi cha mất, tác giả mới phát hiện cuốn nhật ký chứa đựng những dòng tâm sự đau đáu của Ba dành cho mình.*

Từ đó, tác giả suy ngẫm sâu sắc về đạo hiếu trong đạo và đời, không chỉ là phụng dưỡng cha mẹ khi còn sống, mà còn là sống đúng, sống tốt để không phụ lòng cha mẹ. Qua dòng hồi tưởng và chiêm nghiệm, bài viết lan tỏa thông điệp mạnh mẽ về lòng hiếu thảo, như ngọn lửa gìn giữ hồn dân tộc giữa cuộc sống hiện đại.

“Giác Tâm” của tác giả Nguyễn Tuấn Dũng, đến từ Hà Nội: *Như cuốn hồi ký xúc động từ tấm lòng của người con kể lại những tháng ngày chăm sóc người cha lâm bệnh nặng cho đến khi cha qua đời. Từ một người khỏe mạnh, cha đột ngột suy kiệt vì bệnh nặng, được chẩn đoán bị bệnh ung thư. Trong thời gian ấy, người con luôn túc trực bên cha, lo thuốc thang, chăm sóc từng bữa ăn, giấc ngủ và cùng cha nghe Kinh Dược Sư, niệm Phật, ngồi thiền mỗi tối. Dù chưa từng đến chùa hay đọc kinh, người cha dần bén duyên Phật pháp. Trước khi mất khoảng một tuần, ông bày tỏ nguyện vọng quy y Tam Bảo, được người con trợ duyên quy y và đón nhận Pháp danh là Giác Tâm - “giác ngộ từ trong tâm”. Sáng Chủ nhật hôm sau, ông thanh thản qua đời, để lại niềm thương kính và tâm nguyện trọn vẹn trong lòng con cháu.*

“Tiếng đàn người hành khất”của tác giả Trà Bình đến từ Tp.HCM: *Là ký ức sâu sắc và cảm động của tác giả về một người hành khất từng chơi đàn bầu và hát trên bến đò An Sơn, bên dòng sông Bé. Người đàn ông nghèo ấy không chỉ sống bằng những đồng tiền lẻ người qua đường cho, mà còn truyền cảm hứng đạo hiếu và lòng biết ơn đến những người từng gặp ông.*

Qua tiếng đàn và giọng ca da diết, ông nhắc nhớ về người mẹ tảo tần, về lòng tri ân, về đời sống thanh bạch và an vui trong nhân duyên. Dù là người nghèo khó, ông vẫn luôn chắt chiu cúng dường Tam bảo và dạy dỗ trẻ thơ sống tử tế, giữ lòng trong sạch.

Tác giả không biết tên thật hay quê quán của ông, nhưng xem ông như một ngọn lửa âm thầm của đạo hiếu, một người thầy đạo hạnh giữa đời thường. Dù ông đã rời bến đò, nhưng giọng ca, đạo nghĩa và ánh sáng tâm linh ông gieo rắc vẫn vang vọng trong lòng người.

Cuối bài, tác giả mở rộng ý nghĩa đạo hiếu như một cội nguồn tâm thức dân tộc Việt, từ huyền sử mẹ Âu Cơ đến lễ Vu Lan và bàn thờ tổ tiên. Tác giả kêu gọi mỗi người thắp sáng ngọn đèn hiếu nghĩa không chỉ bằng hình thức, mà bằng tâm hồn và hành xử thường ngày, để giữ gìn hồn Việt giữa cuộc sống hiện đại.

Sáng hồn dân tộc - từ đạo hiếu đến ý thức cộng đồng

Cuộc thi là diễn đàn để người trẻ tìm lại gốc rễ tinh thần, biết trân trọng quá khứ, nâng niu hiện tại, sống có trách nhiệm hơn với bản thân, gia đình, cộng đồng và quốc gia.

Không ít bài viết không dùng từ “hiếu”, “ân”, “đạo”, nhưng lại toát lên chính điều ấy qua câu chuyện đời thường, từ tiếng rao sáng sớm, đôi bàn tay chai sạn, đến ánh mắt chan chứa của người thầy, người bà, người lính...

“Thắp Đạo Hiếu - Sáng Hồn Dân Tộc” là một cuộc thi, nhưng đồng thời là một lời thức tỉnh. Từ hàng trăm tác phẩm gửi về, chúng ta không chỉ thấy niềm tin vào thế hệ trẻ, mà còn thấy ánh lửa của lòng tri ân đang được giữ gìn và lan tỏa.

Tác giả: **Nhất Nguyên**

Tạp chí Nghiên cứu Phật học - Số tháng 09/2025